

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

คำเชื่อม

ครูผู้สอน ครูชลรักดี คงกำเนิด

สังเกตภาพทราบการกระทำ

พิจารณาประโยชน์ต่อไปนี้

เขาและเพื่อนอ่านหนังสือ

เขา	เป็น	คำสรรพนาม
เพื่อน	เป็น	คำนาม
อ่าน	เป็น	คำกริยา
หนังสือ	เป็น	คำนาม
<u>และ</u>	เป็น	คำอะไร ?

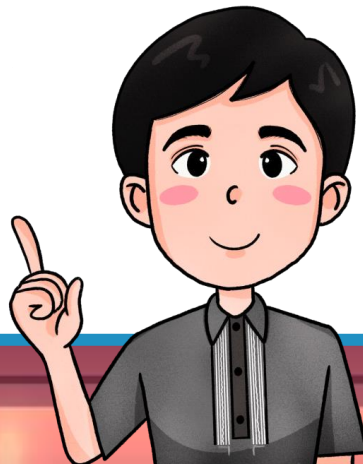

คำถามกระตุ้นความคิด

นักเรียนคิดว่า “และ” เป็นคำชนิดใด? ? ?

คำอุทาน

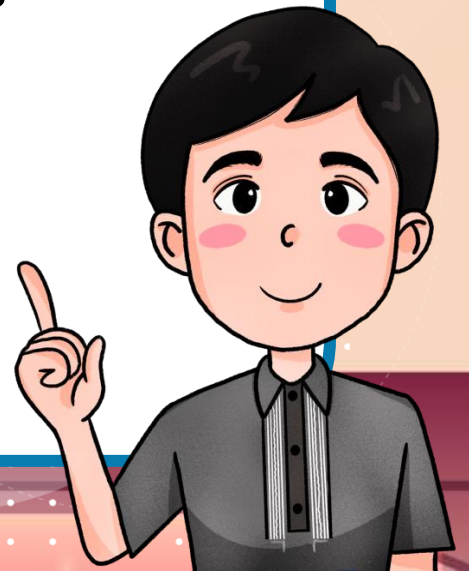
คำเชื่อม

คำอธิบายขยายความ

คำว่า “**และ**” ทำหน้าที่ในการเชื่อมคำกับคำ
เข้าด้วยกัน ให้มีใจความสมบูรณ์ อ่านแล้วรู้เรื่อง
และยังทำให้เห็นว่า ประโยคนี้ชัดเจนขึ้น

คำเชื่อม

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอก ชนิดและหน้าที่ของคำเชื่อมได้
๒. จำแนก ชนิดและหน้าที่ของคำเชื่อมได้
๓. บอก ประโยชน์ของการเรียนเรื่อง คำเชื่อม ได้

คำถามชวนคิด

“
คำถาม : นักเรียนคิดว่า คำเชื่อมมีลักษณะ
อย่างไร และทำหน้าที่อะไรบ้าง

”

“
คำตอบ : คำเชื่อมเป็นคำที่ใช้เชื่อมคำ วลี
หรือประโยค ทำหน้าที่ในการเชื่อมความ

”

ความหมายของคำเชื่อม

คำเชื่อม คือ คำที่ใช้เชื่อมคำ วลี หรือประโยค
เข้าด้วยกัน เช่นคำว่า “กับ และ หรือ แต่ ที่ ซึ่ง อัน
จนกระทั่ง เมื่อ ขณะที่ เพราะ เพราะ...จึง ถ้า...ก็ เมื่อ
ถึง พอ...ก็ กล่าวคือ อย่างไรก็ตาม” ฯลฯ

สรุปเนื้อหาจาก : บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๓

ชนิดของคำเชื่อม

๑. คำเชื่อมสมภาค (สะ-มะ-พาก)

คือ คำที่ใช้เชื่อมคำกับคำ วลีกับวลี หรือประโยคกับประโยคก็ได้
ได้แก่คำว่า “กับ และ หรือ แต่” เช่น

- น้ำกับน้ำมันเข้ากันไม่ได้
- พ่อและแม่เป็นผู้ให้กำเนิดลูก
- เธอชอบข้าวเจ้าหรือข้าวเหนียว
- น้องชอบฟุตบอลแต่พี่ชอบเทนนิส

๒. คำเชื่อมอนุประโยค

๒.๑ คำเชื่อมนามาอนุประโยค ได้แก่คำว่า “**ว่า ที่ ที่ว่า**” เช่น

- เขาพูดว่าเขาจะมาหาฉัน
- ที่เธอทำอย่างนั้นดีแล้ว
- เขาดีใจที่ว่าพ่อจะยกมรดกให้เขา

๒. คำเชื่อมอนุประโยค

๒.๒ คำเชื่อมคุณานุประโยค ได้แก่คำว่า “**ที่ ซึ่ง อัน**” เช่น

- เด็กที่ได้รับรางวัลเป็นน้องของฉัน
- เหตุการณ์ซึ่งไม่น่าเกิดก็เกิดขึ้น
- เขาทำงานอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

๒. คำเชื่อมอนุประโยค

๒.๓ คำเชื่อมวิเศษณานุประโยค ได้แก่คำว่า “**เพราะ ถ้า จน**”
เช่น

- เขาไม่มาทำงานเพราะลูกไม่สบาย
- เราจะไปทะเลถ้าฝนไม่ตก
- เขาอยู่ที่โรงเรียนจนเสร็จงาน

๓. คำเชื่อมเสริม

คำเชื่อมที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้หน่วยภาษา ๒ หน่วยสัมพันธ์กัน
ได้ชัดเจนมากขึ้น ได้แก่คำว่า “**จึง** **เลย** **ถึง** **ก็**” เช่น

- ทำไมบายนี้อแล้วถึงยังไม่มากินข้าว
- เมื่อไม่สบายก็ควรพักผ่อนให้มาก ๆ
- เพราะเขาพอเพียง เขาจึงไม่เป็นหนี้
- พอความโลภครอบงำ เขาเลยลงทุนจนหมดตัว

๔. คำเชื่อมสัมพันธ์สาร

คำเชื่อมประโยคตั้งแต่ ๒ ประโยค ให้รวมกันเป็นสัมพันธ์สารเดียวกัน ได้แก่คำว่า “**กล่าวคือ** **อย่างไรก็ตาม**” เช่น

“ความรักช่วยสร้างสันติภาพแก่โลก **กล่าวคือ** เมื่อมนุษย์มอบและแบ่งปันความรักให้แก่กัน ก็จะไม่บังเกิดความริษยา ความเกลียดชัง ซึ่งเป็นต้นตอของความขัดแย้ง...”

๔. คำเชื่อมสัมพันธสาร

มีคำทำนายมากมายเกี่ยวกับอวสานโลก คำทำนายเหล่านั้นล้วนแต่น่าขนลุกขนพอง **อย่างไรก็ตาม** ไม่ว่าคำทำนายเหล่านั้นจะเป็นจริงหรือไม่ ภาวะโลกร้อนที่เราประสบอยู่ทุกวันนี้ ก็ชวนให้น่ากลัวอยู่เหมือนกัน

วิเคราะห์ชนิดของคำเชื่อม

วิเคราะห์ชนิดของคำเชื่อม

ประโยค	คำเชื่อม	ชนิดคำเชื่อม
๑. พี่และน้องอ่านหนังสือ	และ	คำเชื่อมสมภาค
๒. น้องชอบกินขนมแต่ไม่กินผัก	แต่	คำเชื่อมสมภาค
๓. เธอจะดูการ์ตูนหรือฟังเพลง	หรือ	คำเชื่อมสมภาค

วิเคราะห์ชนิดของคำเชื่อม

ประโยค	คำเชื่อม	ชนิดคำเชื่อม
๔. แม่พูดว่าจะมาหาแก้วตา	ว่า	คำเชื่อมอนุประโยค
๕. พ่อทำงานอยู่ซึ่งยังไม่เสร็จสักที	ซึ่ง	คำเชื่อมอนุประโยค
๖. เขาลาป่วยเพราะเขาไม่สบาย	เพราะ	คำเชื่อมอนุประโยค

วิเคราะห์ชนิดของคำเชื่อม

ประโยค	คำเชื่อม	ชนิดคำเชื่อม
๗. เขาไม่เข้าใจจึงไม่ทำงาน	จึง	คำเชื่อมเสริม
๘. น้องหิวข้าวเลยไปกินข้าวก่อน	เลย	คำเชื่อมเสริม
๙. เมื่อไม่ทำงานก็ไม่ต้องรับเงิน	ก็	คำเชื่อมเสริม

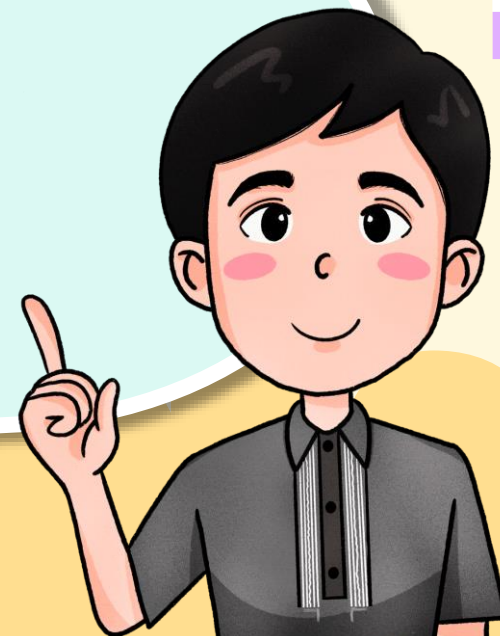

วิเคราะห์ชนิดของคำเชื่อม

ประโยค	คำเชื่อม	ชนิดคำเชื่อม
๑๐. ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญ กล่าวคือ หากไม่มีความรับผิดชอบ ก็จะทำให้งานไม่สำเร็จ เมื่องาน ไม่สำเร็จก็จะทำให้เกิดปัญหาได้	กล่าวคือ	คำเชื่อม สัมพันธสาร

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๘ คำเชื่อมนั้นสำคัญไฉน
โดยใช้คำเชื่อมในการแต่งประโยค แล้ววิเคราะห์ชนิดของ
คำเชื่อมนั้น ๆ ให้ถูกต้อง

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๘
เรื่อง คำเชื่อมนั้นสำคัญไฉน
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- ๓) ประเมินการจำแนกชนิดและ
หน้าที่ของคำเชื่อม

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) ทำใบงานที่ ๘
เรื่อง คำเชื่อมนั้นสำคัญไฉน
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว
ให้ส่งที่ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ใบงานที่ ๘

คำชี้แจง ให้นักเรียนใช้คำเชื่อมแต่งประโยค แล้ววิเคราะห์ชนิดหน้าที่ของคำเชื่อมในประโยค

๑. ประโยค

คำเชื่อม :

ชนิดของคำเชื่อม :

๒. ประโยค

คำเชื่อม :

ชนิดของคำเชื่อม :

๓. ประโยค

คำเชื่อม :

ชนิดของคำเชื่อม :

๔. ประโยค

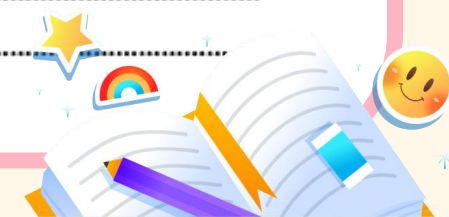
คำเชื่อม :

ชนิดของคำเชื่อม :

๕. ประโยค

คำเชื่อม :

ชนิดของคำเชื่อม :

สรุปการทำกิจกรรม และตรวจสอบความถูกต้อง

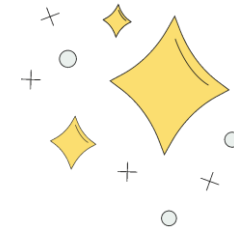
คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม : การเรียนรู้เรื่อง คำเชื่อม มีประโยชน์
อย่างไรบ้าง

คำตอบ : ทำให้สามารถใช้คำเชื่อม ในการเชื่อม
คำ วลี ประโยค และข้อความ ได้อย่างถูกต้อง
และสละสลวย

บทเรียนครั้งต่อไป

คำอูทาน

รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ☒ ใบงาน เรื่อง คำอุทานสื่อสารอารมณ์
- ☒ ใบความรู้ เรื่อง คำอุทาน
- ☒ บัตรคำอุทาน/แถบประโยค (ถ้ามี)

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

